

Nr.262 din 22 iulie 2024

Către: Ministerul Finanțelor
Cancelaria de Stat

Aviz
la proiectul Hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.556/2019
pentru aprobarea Regulamentului privind dobândirea, confirmarea și dezvoltarea
calificării profesionale în domeniul auditului intern în sectorul public
(număr unic 572/MF/2024)

Congresul Autorităților Locale din Moldova a examinat proiectul de hotărâre pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.556/2019 pentru aprobarea Regulamentului privind dobândirea, confirmarea și dezvoltarea calificării profesionale în domeniul auditului intern în sectorul public (în continuare - Proiectul) și comunică următoarele.

Este salutabilă intenția de îmbunătățire a procedurii de certificare națională în domeniul auditului intern, prin ajustarea cadrului normativ aferent.

În același timp, autorul Proiectului trebuie să conștientizeze faptul că această „realizare notorie pe segmentul Control Financiar Public Intern, prezentată Comisiei Europene în raportul pentru pachetul de extindere pentru anul 2023”, aspect menționat în Nota informativă, nu are nici un impact de progres asupra funcției de audit intern din cadrul autorităților publice locale, dat fiind problemele sistemice existente în acest domeniu.

Astfel, potrivit informației privind organizarea auditului intern în sectorul public la situația din 31.12.2023 sunt instituite subdiviziuni de audit intern în 28 APL de nivel II și în 7 entități publice subordonate acestora, dintre care sunt funcționale doar 18 SAI. Precizăm că nivelul mediu de suplینire cu personal al subdiviziunilor de audit intern din cadrul APL este de doar 37 la sută, comparativ cu 61% în cadrul ministerelor.

Or, situația respectivă scoate în evidență problema existentă în sistemul de salarizare al auditorilor interni, inechitățile și discrepanțele majore între nivelul de salarizare al auditorilor interni din cadrul APL și APC, în condițiile unei complexități a funcției și a unor cerințe absolut similare.

Mai mult ca atât, la nivelul APL de nivel I nu este instituită nici o subdiviziune de audit intern. Prin urmare, nici unul din cei peste 800 de primari (manageri de entități) sunt lipsiți de posibilitatea de a beneficia de serviciile auditului intern (consiliere și asigurare).

Menționăm că deși actele normative secundare (OMF nr. 159/2020 și OMF nr. 160/2020) care reglementează activitatea de audit intern pe bază de contract și prin asociere (forme ale auditului intern prevăzute în art. 19, alin. 1 din Legea nr. 229/2010 privind controlul financiar public intern), au fost aprobate încă la finele anului 2020, până în prezent nu pot fi aplicate, din

diverse motive care, în principal, țin tot de Ministerul Finanțelor, în calitatea sa de responsabil de politicile în domeniul Controlului Financiar Public Intern.

Aici este de subliniat faptul că la distanță de 3,5 ani de când au fost aprobate actele normative secundare, specificate mai sus, nu s-a dezvoltat o metodologie clară și coerentă, care ar ghida și facilita punerea în aplicare a acestora.

În același context, subliniem faptul că autoritățile publice locale nu sunt reprezentate nici în Consiliul Controlului Financiar Public Intern și nici în Comisia de certificare a auditorilor interni, fiind lipsite de oportunitatea de a-și exprima opinia și de a aborda anumite aspecte problematice, aferente domeniului respectiv.

Acestea și alte aspecte problematice care se referă inclusiv la pilonul I al sistemului de control financiar public intern – Controlul Intern Managerial(CIM) în cadrul autorităților publice locale, ar trebui să intre în atenția factorilor de decizie din cadrul Ministerului Finanțelor și Cancelariei de Stat, cu abordarea în cadrul unor ședințe de lucru.

Cu referire nemijlocită la Proiect, CALM solicită operarea următoarelor modificări/completări.

1) Excluderea pct. 69¹ din Proiect, prin care se delegă Ministerului Finanțelor sarcina de stabilire a criteriilor de eligibilitate/validitate a documentelor ce justifică dezvoltarea profesională continuă, în scopul menținerii certificatului de calificare în domeniul auditului intern în sectorul public. Menționăm că pct. 69 prevede cerințele de bază față de domeniile eligibile pentru confirmarea orelor de dezvoltare profesională continuă. În condițiile în care se consideră necesare criterii suplimentare de eligibilitate/validitate, întru evitarea interpretărilor/stabilirii abuzive și a altor factori coruptibili, acestea urmează a fi descrise în regulamentul respectiv.

2) Prin modificarea pct. 21 și prin introducerea pct. 21¹ se creează premise care:
a) lipsesc organizațiile neguvernamentale de profil de dreptul să-și delege reprezentant în componența Comisiei de certificare;
b) stabilesc din start Președintele comisiei, care trebuie să fie Secretar de stat, persoană cu funcție de demnitate publică, desemnată pe criterii politice, care nu are neapărat cunoștințele necesare în domeniul auditului intern.

Respectiv, solicităm reexaminarea modificărilor propuse la pct. 21 și pct. 21¹, cu includerea în componența Comisiei de certificare a reprezentantului organizației neguvernamentale de profil, dar și a CALM și cu stabilirea alegerii președintelui Comisiei de certificare din rândul membrilor desemnați.

3) Prin modificarea pct. 50 se stabilește că în cazul în care candidatul nu s-a prezentat la examenul de evaluare sau nu a promovat examenul, acesta este în drept să solicite participarea repetată, **de cel mult 2 ori**, la examen, conform graficului stabilit de Ministerul Finanțelor.

Subliniem că stabilirea limitei „**de cel mult 2 ori**”, îngreuește drepturile candidatului de a obține certificarea necesară. Mai mult ca atât, nu există claritate în procedură, privitor la acțiunile ulterioare ale candidatului care a epuizat numărul limită de participări la examen.

4) Proiectul propus spre avizare conține modificarea pct. 16 din Regulament, care presupune excluderea cerinței *de deținere a certificatului de formator* de către persoanele care oferă

instruirea și înlocuirea acesteia cu cerința de deținere a *experienței de formator* pentru modulele/subiectele de instruire incluse în Programul de instruire și certificare.

Nu este clar raționamentul operării acestei modificări, în condițiile în care certificatul de formator reprezintă dovada pregătirii acestuia inclusiv pe partea instrumentelor și tehnicilor de predare, laturilor pedagogice necesare, aspecte foarte importante în asigurarea calității actului de predare. De asemenea, cerința de deținere a experienței de formator este una vagă, nefiind clar care ar fi experiența minimă potrivită (ex. cel puțin 3 ani) și care ar fi capacitățile și abilitățile practice necesare pentru livrarea instruirilor.

În această ordine de idei, nu este clar cum se asigură controlul calității procesului de instruire, astfel încât resursele publice alocate în acest scop să fie utilizate în cel mai eficient mod posibil, urmărind nu doar cantitatea (nr. de persoane pregătite), dar și calitatea pregătirii.

5) Prin pct. 40 din Regulamentul privind dobândirea, confirmarea și dezvoltarea calificării profesionale în domeniul auditului intern în sectorul public, subdiviziunii responsabile de elaborarea politicilor în domeniul CFPI din cadrul Ministerului Finanțelor îi este delegată atribuția de elaborare a itemilor de evaluare pentru fiecare dintre cele trei niveluri ale Programului de instruire.

În același timp, Regulamentul nu prevede măsuri de control a confidențialității testelor/variantelor de răspuns, dar și a conflictului de interese în cazul aplicării la Program a funcționarilor implicați în elaborarea/verificarea testelor, precum și a persoanelor apropiate acestora.

Pe această cale, solicităm introducerea completărilor de rigoare care să concretizeze măsurile de control necesare a fi instituite în acest sens.

În concluzie, având în vedere cele prenotate, Congresul Autorităților Locale din Moldova consideră că proiectul Hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.556/2019 pentru aprobarea Regulamentului privind dobândirea, confirmarea și dezvoltarea calificării profesionale în domeniul auditului intern în sectorul public poate fi propus pentru aprobare, doar după operarea modificărilor propuse mai sus, precum și modificarea componenței Consiliului controlului financiar public intern, cu includerea reprezentantului CALM.

Totodată, urmărind scopul discutării și clarificării aspectelor problematice din domeniul controlului financiar public intern, care vizează în mod direct autoritățile publice locale, solicităm convocarea unei ședințe de lucru.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

